

כתובות נב

עניין: עישור נכסי

שיר השירים רבה א, לו

בְּרַכְיָה בְּשֵׁם ר' שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן אָמַר נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּנִקְבָה, מֵה נִקְבָה זֹו נוֹטְלֵת עֵשׂוֹר נְכָסִים מֵאֲבִיָּה וְיוֹצֵאת, כִּן
 יִרְשׁוּ יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ שְׁבַעָה עֲמָמִים שֶׁהוּא עֵשׂוֹר שְׁבַעִים
 אֲמוֹת. וְעַל יְדֵי שִׁירְשׁוּ יִשְׂרָאֵל בְּנִקְבָה אָמְרוּ שִׁירָה בְּלִשׁוֹן
 נִקְבָה, שְׁנֵאמַר (שמות טו א) אֲזַי יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
 הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה'. אֲבָל לְעֵתִיד לְבוֹא הֵן עֲתִידִין לִירֵשׁ כְּזֵכֶר
 הַיּוֹרֵשׁ לְכָל נְכָסֵי אָבִיו, הֲדָא הוּא דְכֻתִּיב (יחזקאל מח ב"ח) מִפְּאֵת
 קְדָמָה עַד פְּאֵת יָמָה, יְהוּדָה אֶחָד דִּן אֶחָד אֲשֶׁר אֶחָד וּכְלָהוֹן
 כִּן, פִּי'הֵן אוֹמְרִין בְּלִשׁוֹן זְכֹר, שְׁנֵאמַר (תהלים צו א) שִׁירוּ לַה'
 שִׁיר חֲדָשׁ, שִׁירָה חֲדָשָׁה אֵין פְּתִיב אֱלָא שִׁיר חֲדָשׁ. ר'

כלי יקר שמות טו, א

שמתגאה על כל גאים. ומה שנאמר השירה הזאת
 בלשון נקיבה אמרו רז"ל (שמו"ר כג יא) שכל שירות
 העולם הזה נאמרו בלשון נקיבה לפי שיש אחריהן
 צער כנקיבות שיש להם צער לידה, ועוד שהנקיבות
 אינן נוטלות בעולם הזה כי אם עישור נכסים כך
 הנחיל ה' לישראל שבעה אומות מן שבעים, אבל על
 העתיד נאמר שירו לה' שיר חדש כי אז יהיו כזכרים
 לא יולדים ואז ינחלו כל שבעים אומות כזכר שיוורש

הכל. ואולי מטעם זה התחיל באז א' רוכב על ז' לרמוז כי בעולם הזה ישראל גוי אחד בארץ ירכיבוהו ה'
 על במתי ארץ של ז' אומות לבד כנקיבות:

בן יהוידע מגילה יד :

בנים זכרים דוקא. ועוד נ"ל בס"ד הטעם דלח היו
 ליה אלא רק בנות, להורות כי בימיו היה לישראל
 בעוה"ז דין בת דאית לה עישור נכסי בלבד, לכך לא
 ירשו בימיו אלא רק שבעה עממין, שהם עישור מן
 שבעים אומות, אבל לעתיד יהיה להם דין בן שורש
 הכל. ועוד נ"ל בס"ד ע"פ מ"ש בחומות אך בשם מהרש"ו

בן יהוידע חגיגה ג.

וענין נד"ב, מפני שהם חזו בחסד דרועא ימינא. ומה
 שקרא את ישראל בשם בת ולא בשם בן, לרמוז כי עתה
 יש להם דין בת שנוטלת עישור נכסי דוקא, לכך מן
 השבעים אומות לקחו עישור שהם שבעה עממין, אך לעתיד
 יהיה להם דין בן וירשו הכל, ולכן עתה ניתנו המועדים
 לשמחה שהם פסח וסוכות שבעה ושבעה, דעתה שמחים
 בעישור נכסי שהוא שמחת בת ולא בן, ולכך קראם

